

FİLİZ ALİ'DEN MÜZİSYEN PORTRERLERİ

Eğer sadece popüler ünlülerin değil, gerçek sanatçıların da yaşamlarına ilgi duyanlardansanız, Filiz Ali'nin 1984-1993 yılları arasındaki gazete ve dergi yazılarını derlediği *Müziyen Portreleri* kitabını mutlaka okumalısınız. 20. yy. müzisyenlerinin karakterlerini, yaşayışlarını, düşüncelerini, röportajlarını ve konser izlenimlerini bulabileceğiniz **kitapta** Filiz Ali gerçek bir zaman tüneline gezdiriyor sizi. **Yapı Kredi Yayınları'ndan** çıkan **kitap**, "Portreler", "Gençler" ve "Ölümlerinin Ardından" başlıklarıyla üç bölümden oluşuyor.

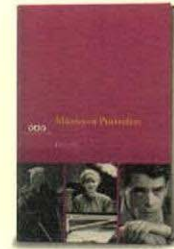
Müzisyen olmak toplumumuzun büyük bir bölümü tarafından eğlence ile eşleştirilir hep. "Ne güzel, sıkıldığında hep kemanını, piyanosunu, bağlamasını, gitarını çalıyor, hiç sıkılmıyordur," gibi sözleri belki siz de söylemiş ya da içinizden geçirmiş olabilirsiniz. Fakat maalesef işin gerçek yüzü pek öyle değil. Özellikle sesini ya da çalgısını üst seviyede icra eden müzisyenlerin birçoğu aslında çok ciddi fedakârlıklarla o noktaya ulaşıyor. Çok küçük yaşlardan itibaren günde en az 6-7 saatlerini ayırarak, belki çocukluklarını yaşitları gibi dolu dolu yaşamadan, onlar gibi oynayamadan, tüm boş vakitlerini çalışmaya fırsat bilerek ulaşıyorlar o seviyelere.

20. yy. müziğinin en çılgın müzisyenlerinden birini tanıtarak başlıyor Filiz Ali: John Cage. İçinde bulunduğumuz yüzyılın en önemli kitle iletişim araçlarından birisi "YouTube" platformu. Özellikle son yıllarda müzikle uğraşan herkes kendi kanalını açıp bestelerini ya da performanslarını geniş kitlelere ulaştırmak için adeta çırpınıyor. İzlenme rakamı yüzbinlere ulaştığındaysa belli bir ölçüde başarılı sayılıyorsunuz. Peki, tek bir nota dahi çalmadan, bir piyanonun başında sadece 4 dakika 33 saniye oturarak 3,5 milyondan fazla izlenme sayısına ulaşma şansınız var mı? John Cage, 1952 yılında "bestelediği", 4'33 isimli parçayla bu sayıya ulaşmayı başardı. Klasik armoniyi reddeden ve her sesin müziğin bir ögesi olduğunu vurgulayan Cage, sessizliğin de buna dâhil olduğunu bu eserle anlatmaya çalışmış. William Marx'ın, bu eseri icra ettiği 2010 yılında yüklenen videosu ise 3,5 milyon izlenme sayısını aşmış durumda. Görülen o ki döneminde konserleri seyirciler tarafından ilk fırsatta terk edilen, birçok müzisyen tarafından sert eleştirilere maruz kalan Cage'in yaratıcılığı, ölümünden yaklaşık çeyrek asır sonra ilgi çekmeyi başarmış.

Kitabın en önemli karakterlerinden biri kuşkusuz Leyla Gencer. Filiz Ali tam dört yazı kaleme almış Leyla Gencer'le ilgili. Batı ülkelerinde "La Diva Turca", yani "Türk Devi" olarak bahsedilen Leyla Gencer, ülkemizde yeteri kadar anlaşılammış ne yazık ki. Dünya operasında sayılı sopranolardan biri olarak gösterildiğinde

birçok ülke tarafından kendisine vatandaşlık teklif edilmiş, fakat o, "İnsanın bir tek ülkesi olur, benim anavatanım Türkiye," diyerek tüm bu teklifleri reddetmiş. Hayatı boyunca yalnız Türk pasaportu taşımış bir dev olarak, sanatının doruğunda olduğu yıllarda ülkemizde maalesef neredeyse adı bile anılmamış. Sahneyi bırakmış olmasına rağmen 80'li yılların ardından çıkan, sahne esnasında kaydedilmiş korsan plaklarıyla yeniden ünlünen Gencer'in bu sayede ülkemizde de yavaş yavaş değeri anlaşılabilmiş. Cenazesi vasiyeti üzerine yakılarak külleri Dolmabahçe önünden boğazın sularına bırakılmış olan bu dev, yaşadığı yıllarda onun değerini anlatabilmiş ender isimlerden Filiz Ali'nin kaleme aldığı bu dört yazıda belki yeniden hatırlar, yeniden araştırır, onunla yeniden gurur duyarsınız.

Adeta bir 20. yy. arşivi olan bu değerli **kitapla** İdil Biret'ten Gülsin Onay'a, Necil Kazım Akses'ten Semiha Berksoy'a, Ahmet Adnan Saygun'dan büyük efsane Herbert von Karajan'a kadar geçtiğimiz yüzyılın en önemli müzisyenlerini tanıyabilir, o dönem Türkiye'ye yolu düşmüş yabancı müzisyenleri keşfedebilir ya da ülkemizde yetişmiş değerlerle tekrar tekrar gurur duyabilirsiniz. ■

Müziyen Portreleri
Filiz Ali
Yayı Kredi Yayınları